

Engerdal kommune

Konsekvensutredning snøskuterløype fra
Hylleråsen til Rødalen med tilknytning til
Sverige, med avstikkere til Lillerøåsen og
Røsetra

Innhold

Innledning	3
Begrensninger i adgangen til å opprette snøskuterløyper	5
Hensyn kommunen plikter å ta	5
Reindrift	5
Verneområder	6
Støy	6
Friluftsliv	8
Naturmangfold	10
Bolig og hytteområder	12
Landskap	12
Kulturminner og kulturmiljøer	12
Sikkerhet for de som kjører og andre	13
Innspill	15
Vurdering av løypetraseene	16
Løype 15 Hylleråsen - Gammelsetra	16
Løype 16 Gammelsetra – Rødalen - svenskegrensen	19
Avstikker 16 a: Røsetra	24
Avstikker 16 b: Lillerøåsen	26
Samlet vurdering	28
Kilder	31

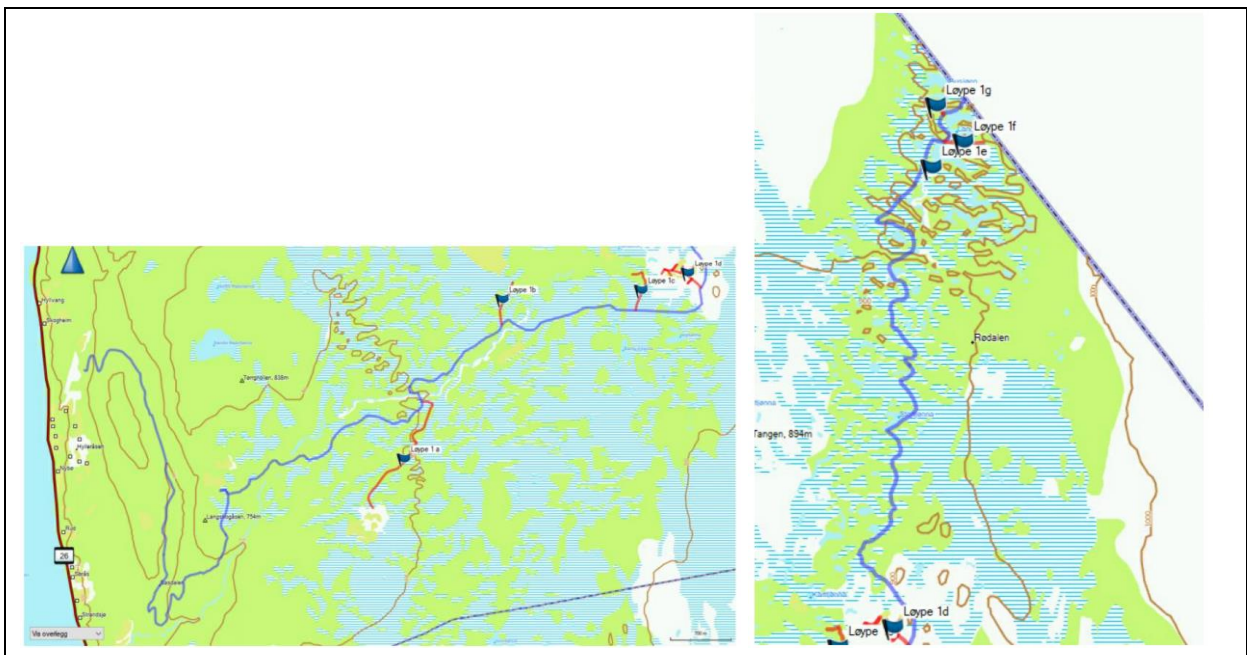
Innledning

Stortinget vedtok 07.05.2015 endringer i motorferdselloven og motorferdsel forskriften som innebærer at kommunene får hjemmel til å vedta lokale forskrifter om snøskuterløyper for fornøyleskjøring. Det er kommunestyret eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer som kan fastsette løyper for kjøring med snøskuter på vinterføre. § 4a i lov og forskrift setter overordnede føringer for prosessen med å etablere snøskuterløyper.

Kommunestyret vedtok i k.sak 21/53 23.06.21 at arbeid med løype fra Hylleråsen til Rødalen skulle startes opp høsten 2021. Oppstart av dette arbeidet er noe forsinket, men ble igangsatt sommeren 2022. Det vil si at vi er inne i vår fjerde runde med revidering av lokal snøskuterforskrift siden den første forskriften ble vedtatt i 2016.

I mars 2021 mottok Engerdal kommune et brev fra Engerdal Snøskuterforening (ESF), som inneholdt et ønske om å etablere løype inn til Rødalen med tilknytning riksgrensen mot Sverige, med en detaljert løypebeskrivelse og kart som viser løyfeforslaget, se Figur 1. I tillegg var det et innspill fra Haugen seter hytteutleie og et brev med signaturer til berørte grunneiere av foreslått snøskuterløype. Engerdal kommune har foretatt sine vurderinger og utarbeidet forslag til løypekart på bakgrunn av befaring i området.

Figur 1 - kart

Figur 1: Kart over forslag til snøskuterløyper som ble lagt ved i oppstartvarselet, utarbeidet av Engerdal Snøskuterforening.

Engerdal kommune valgte å utrede noen endringer i de foreslåtte løypetraseene. Dette gjelder særlig traseen mellom Gammelsetra og Lilleråsen der traseen ble lagt langs setervegen. Dette gjorde at man i stor grad kan:

- benytte eksisterende løype og vegtrase og samtidig unngå flere kryssinger av Røa.

- Støyproblematikken rundt Lillerøåsen menes å ha blitt betydelig redusert etter at løypeforslaget på sørsiden er forkastet til fordel for løype over Tangen.
- Avstikker til Marikroken og Røsetra er lagt etter eksisterende seterveg/skiløypetrase.
- Alternativ trase i Basdalen ble vurdert men skrinlagt.

Denne rapporten skal gi grunnlag for drøfting av disse løypene, slik det framgår av forskriften. Det skal redegjøres for virkningen løypene vil ha for naturmangfoldet, friluftsliv, kulturminner, bebyggelse, sikkerhet, arealer for reindrift og verneområder. Til slutt gis det en oppsummering av innspill som har kommet inn etter varsel om oppstart av arbeidet med å revidere snøskuterløypene.

Foreslåtte nye løyper er tilsammen ca. 22 km i og er gitt nummer som vist i kartet. (15, 16, avstikker 16a og avstikker 16b). Finansiering av konsekvensutredning ble vedtatt av kommunestyret i k.sak 22/46 den 22.06.22. Melding om oppstart ble sendt ut 05.07.22. Avklaring om å utrede løypa helt til grensen mot Sverige k.sak 23/23 den 24/5-23.

Konsekvensutredningen er skrevet av Bjarne Granli. Katrine Kleiven har bidratt innen fagområdene naturmangfold og friluftsliv, mens Roar Moren har bistått i arbeidet med utarbeidelse av kart knyttet til løypetrase og støy. Tilsammen har fagfeltene kultur, reindrift, støy, naturmangfold, friluftsliv og GIS vært representert i arbeidet med konsekvensutredningen.

Begrensninger i adgangen til å opprette snøskuterløyper

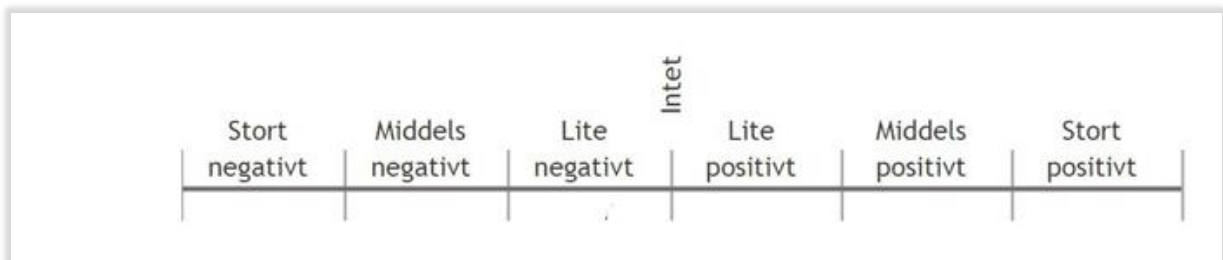
Motorferdsellovens § 4a og forskriftens § 4a legger begrensninger i adgangen til å fastsette løyper. Løyper skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep.

Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Kommunen skal også ta hensyn til naturmangfold, bolig- og hytteområder, landskap, kulturminner og kulturmiljøer og sikkerheten for de som kjører og andre.

Hensyn kommunen plikter å ta

Motorferdselloven og forskriften lister opp en rekke hensyn som kommunen plikter å ta ved fastsetting av løyper. Dette omfatter støy, friluftsliv, naturmangfold, bolig- og hytteområder, landskap, kulturminner og kulturmiljø, og sikkerhet. Kommunen bør ikke fastsette løyper som er til vesentlig ulempe for de nevnte hensynene. For å vurdere hvordan disse områdene påvirkes i den enkelte løype, har Engerdal kommune skalaen vist under i Figur 2.

Figur 2 - verdiskala

Figur 2: Viser verdiskala som går fra stor negativ påvirkning til stor positiv påvirkning.

Reindrift

Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindrift. Løyper som virker inn på reindriftenes særverdiområder og minimumsområder vil normalt anses for å være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften. Med særverdier menes flyttelei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slaktning. Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall. Kommunen skal spesielt ta hensyn til viktige vinterbeiteområder.

Kommunen må vurdere konsekvensene for reindriften når den starter arbeidet med planlegging av snøskuterløyper. Og i sentrale områder for kalving og flytting av rein er det ikke tillatt å kjøre i løypene etter 25. april.

Det er ikke tamreindrift i området som denne konsekvensutredningen omfatter. Om det måles i kartet mellom det sørligste punktet av reinbeitedistriktet (ved Lillebo) og det nordligste punktet på foreslått løypetrase (bua til Hylleråsen sameieskog) så er det ca. 20 km i luftlinje fra grensa til Svahken Sijte til foreslått trase.

Løypa vil derfor ikke komme i konflikt med reindrift.
Det er heller ikke villrein i det aktuelle området.

Verneområder

Motorferdsforskriftens § 4a fjerde ledd, fastslår at «løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Forbudet mot løyper i verneområder innebærer at det ikke kan etableres nye løyper i et eksisterende verneområde, jfr. merknader til forskriften § 4a.

Det er ikke verneområder i det aktuelle området og snøskuterløypa berører derfor ingen verneområder. Det har kommet et innspill om mulig frivillig skogvern i Basdalen. Dette er i midlertid ikke realitetsbehandlet og satt i prosess. Det er derfor ikke til hinder for at snøskuterløype kan utredes og etableres.

Støy

Støy er en kilde til konflikt ved fastsetting og bruk av snøskuterløyper. Ved vurdering av støy er det særskilt hensyn til friluftslivet og til bolig- og hytteområder som må vurderes og utredes. For vurdering av støy fra snøskuterløyper legges Miljøverndepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» T-1442/2016 til grunn. Retningslinjen oppgir anbefalte grenseverdier ved etablering av ny motorsportvirksomhet ved bebyggelse med støyfølsomt bruksformål, se Tabell 1 under.

Forskriften stiller krav om at kommunen skal ta hensyn til bolig- og hytteområder. Som støyfølsom bebyggelse regnes boliger, fritidsboliger, sykehus, pleie-/behandlingsinstitusjoner, skoler og barnehager. Det er anbefalt å benytte en grenseverdi på 60 dB L5AF (Maksimalstøynivå. L5AF er det statistiske maksimale støynivået som overskrides av 5 % av hendelsene). Minsteavstanden til boliger, hytter og annen støyfølsom bebyggelse er satt til 60 meter. Miljødirektoratet anbefaler at løyper ikke fastsettes nærmere enn 60 meter, med mindre det foreligger spesielle forhold som tilsier at det er forsvarlig og ikke til ulempe for bolig- og hytteiere.

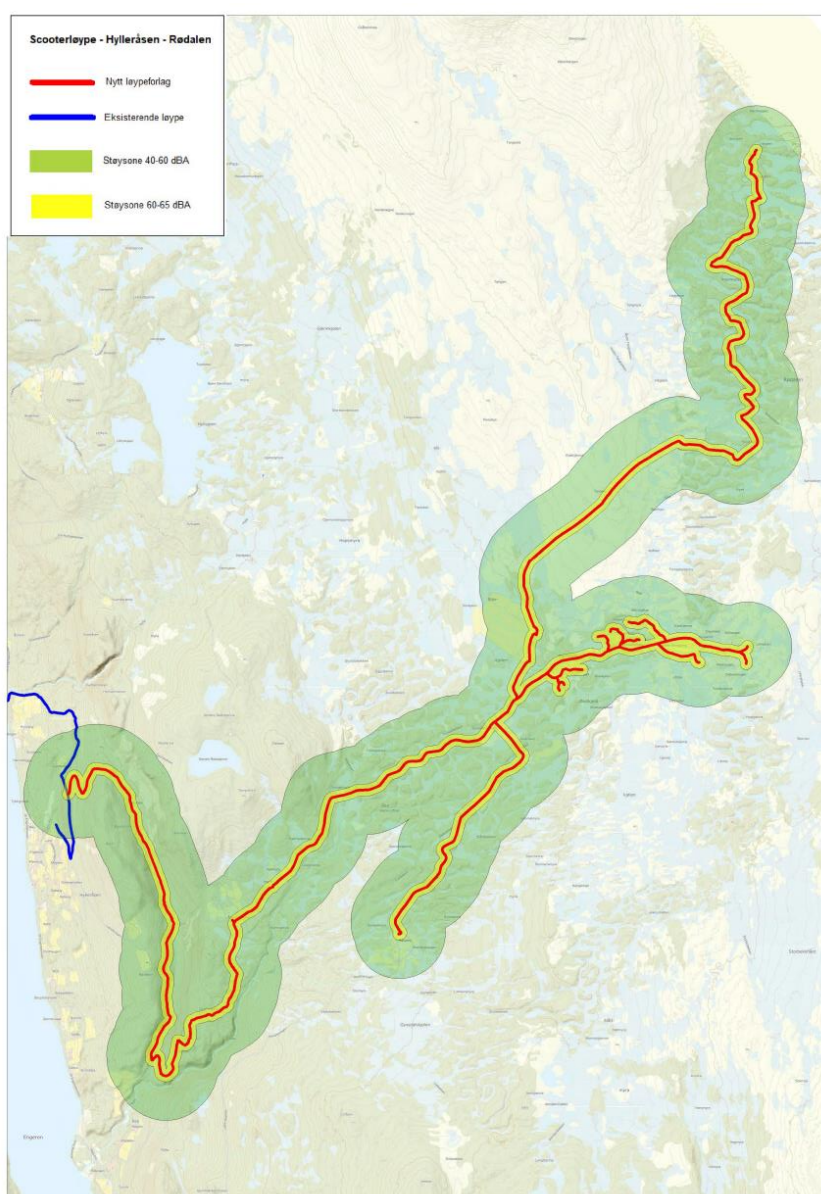
For friluftslivsområder som kommunen selv har kartlagt og verdsatt som svært viktig eller viktig anbefaler direktoratet at en grenseverdi på 40 dB benyttes. Minsteavstanden til svært viktige eller viktige friluftslivsområder for vinterfriluftslivet er satt til 450 meter. Miljødirektoratet anbefaler at løyper ikke fastsettes nærmere enn 450 meter, med mindre det foreligger spesielle forhold som tilsier at dette. I disse områdene er fravær av menneskeskapt støy i utgangspunktet forventet, og det skal være mulig å drive med ulike aktiviteter uten å bli forstyrret av menneskeskapt støy. Løyper bør ikke legges så tett opp til viktige friluftslivsområder for vinterfriluftslivet at disse områdene vil bli forringet av støy fra snøskuterløypene som overstiger grenseverdien.

Tabell 1 - grenseverdier

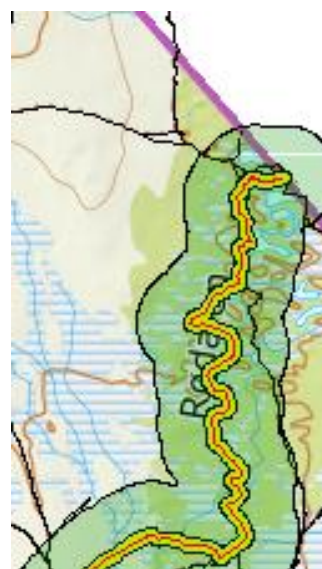
Avstand i meter fra senterlinjen av traseen til ytterkant støysone		
<i>Grenseverdiene i tabellen er basert på støyveileder utgitt av miljøverndirektoratet 10.01.2018.</i>		
Områdetyper	Anbefalt grenseverdi	Minimum avstand
Friluftsområder	40 L5AF	450 meter
Støyømfindtlige bygg	60 L5AF	60 meter

I Figur 3 under vises støykart over foreslåtte trase mellom Hylleråsen og Rødalen. Påkobling mot Sverige fra Rødalen vises i Figur 3 a.

Figur 3 - støykart

Figur 3 a – støykart mot Sverige

Figur 2 og 3 a: Støykart over foreslått trase: Blå linje viser eksisterende løype, rød linje viser ny løype, gul utheving viser støysone 60-65 db og grønn utheving viser støysone 40-60 db.

Det er rimelig å anta at støybildet i tilknytning til snøskutertraseene vil være preget av gjentakende enkelthendelser. Dette innebærer at det er de enkelte passeringene (av ett eller flere kjøretøy samlet) som vil være utslagsgivende for støyeksponeringen til de berørte, og ikke gjennomsnittet av aktiviteten over perioden. Veilederen anbefaler av den grunn maksimalverdiene (L5AF) på støy som indikator, istedenfor ekvivalentnivået (Lden).

Forhold som kan påvirke støybelastningen:

- Kjøring over islagte vann kan generere støy som bærer langt.
- Lyd bærer lenger i åpent terreng enn i tett skog.
- Lyd bærer langt dersom snøskuterløypen ligger på en eksponert rygg, i en dal med lite støyskjermingen oppover, eller hvis det er et dalsøkk mellom løypen og mottaker.
- Bratte bakker med behov for kraftig gasspådrag kan føre til høye støynivåer – som igjen kan føre til økt rekkevidde av støy.
- Variabel kjøring med svingende hastighet kan gi mye lyd.

Det er foretatt sjablong-støyanalyse for løypene med avstandsgrenser gjeldene for støyfølsom bebyggelse og mot viktige og svært viktige friluftsområder for vinterbruk. Det er også vurdert konsekvenser for eksisterende skiløypenett.

Sjablongmetoden for støyberegning er ikke nøyaktig. Spesielt på avstander over 300 meter bør en være klar over at eksakte beregninger vil gi store variasjoner pga. terrengformasjoner, markdemping, vegetasjon, meteorologiske forhold m.m. Avstandene bør benyttes for å finne minsteavstand fra traseen til støyømfintlige bygg og stille områder.

Friluftsliv

Før fastsetting av løypene skal kommunen utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges, og vurdere disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Hensyn til friluftsliv skal tillegges spesielt stor vekt når løypene skal planlegges og fastsettes. Kommunen skal ha kartlagt og verdsatt friluftslivsområdene der løypene planlegges før forslag om løyper sendes på høring. En slik kartlegging ble gjort i 2018.

Friluftsverdiene er kartlagt og vurdert av kommunen, og det er disse som er lagt til grunn. Definisjon Friluftsliv er definert som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Området for foreslått snøskutertrase ligger i Engerdal kommune, helt sør i kommunen i området Hylleråsen- Basdalen – Gammelsetra – Lisetra – Røsetra - Rødalen, rett nord for Trysilgrensa. Engerdal verdisatte sine friluftsområder i 2018, og foreslåtte områder er etter Engerdal kommunes vurdering og verdisetting viktige friluftsområder lokalt og regionalt.

Område Hylleråsen og Basdalen er vurdert som et viktig nærturområde, mens Gammelsetra, Lilleråsen, Røsetra og Rødalen er vurdert som svært viktige friluftsområder med et utbredt

stinett og skiløyper. Området er populært for småviltjakt og fiske. Områdene er mye brukt av de som har hytter i området, men også av andre. Gammelsetra og Lillerøåsen er en av Engerdal kommunes største og viktigste hyttområder. Gammelsetra ligger på ca. 730 m.o.h., men Lillerøåsen med setergrenda ligger opp mot 890 m.o.h. På sommerstid går det bilvei inn til alle tre hyttefeltene (Gammelsetra, Lillerøåsen Marikroken og Røsetra), men på vinterstid må hytteeiere på Lillerøåsen bruke snøskuter.

Vurdering av støybilde inngår som en del av verdivurdering for friluftsliv. Støy er en kilde til konflikt ved fastsetting og bruk av snøskuterløyper. Ved vurdering av støy er det særskilt hensyn til friluftslivet og til bolig- og hytteområder som må vurderes og utredes. For vurdering av støy fra snøskuterløyper legges Miljøverndepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» T-1442/2016 til grunn. Retningslinjen oppgir anbefalte grenseverdier ved etablering av ny motorsportvirksomhet ved ulike områdekategorier. I tillegg er skiløypekartet for Engerdal benyttet.

For område Lillerøåsen er det i dag et betydelig antall snøskuterløyper knyttet til seter- og hytteområde. Det innebærer at det er lovlig kjøring i områdene i dag, og at det er et område hvor man kan regne med å høre scooterlyd i varierende grad. Det samme kan sies å gjelde for Gammelsetra, som er startpunktet for kjøring med skuter til Lillerøåsen. Da det er grunneiere som har buer/hytter i Rødalen, har disse løyve til å kjøre med bagasje og utstyr inn til disse. Det er fem slike hytter/buer og hver har rett på inntil 16 turer per år. Det utarbeidede støykartet viser påvirkningsområde for støy langs planlagte trase.

Mesteparten av kommunens arealer er registrert som friluftsområder av verdi. De aller fleste arealene er enten registrert som svært viktig eller viktig friluftslivsområder. Turområdene er registrert som naturterreng, stort turområde med tilrettelegging eller stort turområde uten tilrettelegging. Dette vil med andre ord si at mesteparten av våre arealer har en eller annen form for stor verdi i forhold til friluftslivsområder.

Totalt sett så har nesten alle våre arealer stor verdi i forhold til friluftslivsområder. I Engerdal har vi også et betydelig nettverk av skiløyper spredt rundt om i kommunen.

Området rundt Lillerøåsen er et mye brukt friluftsområde. Det er et utbygd skiløypenett i området og området blir også mye brukt på barmark i forbindelse med jakt, fiske, bærsanking etc. Barmarksaktiviteter vurderes ikke å bli berørt av snøskuterløypene.

Storvilt og småvilt

Jakt handler om både friluftsliv og kontrollere viltbestander. I Engerdal har vi storvilt som elg og rådyr som reguleres gjennom jakt. Småvilt er alt fjær- og hårvilt som er mindre enn rovdyr som rev, grevling, mår og mink, samt hare. Storfugl, orrfugl, lirype, fjellrype og hare er noen av de vanligste småviltene som blir jaktet på i Engerdal. Rype er en art som kan bli påvirket av skuterløypene. Dette omtales senere under naturmangfold.

Hjortevilt reagerer sterkest på syn og lukt av mennesker, siden disse artene ofte blir jaktet på. Derfor gir motoriserte kjøretøy vanligvis ikke like mye forstyrrelse, med mindre dyrene ikke er vant til dette. Det felles årlig rundt 170 elg og 30 rådyr i Engerdal. Elgjakt er en viktig aktivitet for innbyggerne i kommunen. Løypene som nå utredes ligger i områder som det

bedrives jakt i, men når snøen kommer så trekker store deler av elgbestanden til områder med mindre snø. Elgen vil være relativt stasjonær der det er lett og god tilgang til mat. På bakgrunn av dette vurderes snøskuterløyper til å ha mindre påvirkning på elg i området. Rådyr er en art som er svært sårbar for harde vinter med mye snø og streng kulde, og som kan resultere i økt dødelighet under slike forhold. Rådyr er kjent for å trekke ned til bebyggelsen og kulturlandskapet og på bakgrunn av dette, vurderes rådyrene til å kunne påvirkes noe i de områdene der løypene går her.

Naturmangfold

Vurdering av naturmangfold gjøres med utgangspunkt i notat fra 7. januar 2016 fra Miljødirektoratet, «Naturmangfold og planlegging av snøskutertraseer» (2016). Det er ikke foretatt nyregistreringer, utredning av naturmangfoldet tar utgangspunkt i eksisterende data innhentet fra Naturbase og Artskart og lokal kartlegging, *Viltet i Engerdal* (Naturkompetanse AS 2005). I tillegg har Statsforvalteren i Innlandet oppgitt hekkeplasser for fredet rovvilt (dataene er unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 24 tredje ledd). Snøskuterløyper kan for eksempel ødelegge for hekkende rovfugl, ynglende rovvilt eller spesielt sårbar natur. Kommunen har plikt til å utrede virkningene løypene vil ha for naturmangfoldet før løypene legges. Plikten til å ta hensyn må anses som brutt dersom kommunen legger løyper med tilhørende rasting for nære hekkeplasser, hi, spillplasser eller liknende, slik at det er fare for at hekking oppgis, eller gjennom særlig sårbare eller truede botaniske forekomster der skader på vegetasjon eller markdekke kan oppstå ved lite snødekke. Enkelte observasjoner er svært gamle, men de antyder likevel at de aktuelle områdene kan være mulige biotoper for arten og er således ikke irrelevante.

For alle saker som berører naturmangfold følger det av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken. Engerdal kommune mener at kunnskapsgrunlaget i denne saken er tilstrekkelig og at temaet er utredet på en grundig og forsvarlig måte. Tilgjengelige baser som naturbase, artskart, kommunens viltkart er sjekket ut. I tillegg er det hentet inn informasjon fra kommunens relevante fagområder (natur og miljø, GIS, skog, kultur, friluftsliv) og folk med stor lokalkunnskap. Det er særlig større, ville dyr og fugler som forstyrres av snøskuterkjøring på snødekt mark. Disse artene krever store områder, det er derfor viktig å gjøre en vurdering for å ivareta artene på best mulig måte.

Vegetasjonsdekket kan påvirkes av snøskuterløyper ved at løypene påvirker temperatur og snøsmelting, dette kan føre til mekanisk slitasje (Eide et al., 2015). Ingen av traséene anses å gi skade på vegetasjon, med forutsetning av at løypene kun er åpne i perioder med tilstrekkelig snødekke.

§ 9. (føre-var-prinsippet) Når det treffes beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Føre-var-prinsippet er retningslinjer for hvordan

myndighetene håndterer usikkerhet om kunnskapsgrunnlaget. Dersom et område er antatt sårbart, skjerpes kravet til kunnskap om virkningene av bruken av det. Føre-var-prinsippet vil få størst betydning i de tilfeller man har lite kunnskap.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning) Etter naturmangfoldloven § 10 skal påvirkning på et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 skal sikre at nye påvirkninger, herunder motorferdsel i utmark, underlegges en helhetsvurdering av hvilke belastninger økosystemet blir utsatt for. Dette har særlig betydning dersom miljøbelastningen er ved en kritisk grense hvor selv en liten økning, f.eks. i motorferdsel, vil ha en stor betydning for økosystemet. Forstyrrelser fra motorisert ferdsel i utmark kan påvirke dyr og fugler direkte eller indirekte gjennom avbrutt hekking/ynghing, redusert lete-tid etter mat, forhøyet energibruk grunnet flukt, øke tilgjengelighet til vilt for rovdyr, samt fragmentering av leveområder. En oversikt over registrerte arter med tilhørende rødlistekategori, utbredelse i tiltaksområdet, yngle/hekkesperiode og buffersone finnes i Figur 4. Arter som er tatt med i denne vurderingen er enten i rødlista eller de har forvaltningsområde som er innenfor tiltaksområdet.

Figur 4 – oversikt arter med buffersoner

Artsgruppe	Art	Rødlistekategori	Yngle-/hekkeperiode	Buffersone rundt
				hekkelokaliteter
Fugler	Fiskeørn	Nær truet	Mai - august	500 m
	Vipe	Sterkt truet	Mai - august	200 m
	Fiskemåke	Nær truet	Juni - august	100 m
	<u>Sjøorre</u>	Sårbar	Juni - august	250 m
	Horndykker	Sårbar	Mai – august	250 m
	<u>Sivspurv</u>	Nær truet	Mai - august	250 m
	Hettemåke	Sårbar	Mai - august	100 m
	Svartand	Nær truet	Mai - juli	250 m
	Kongeørn	-	Februar - august	1500 m
	Hønehauk	Nær truet	Februar - april	500 m
Pattedyr	<u>Jerv</u>	Sterkt truet	Januar - mai	2000 m
	Gaupe	Sterkt truet	Mai - august	1500 m
	Ulv	Kritisk truet	Mai - august	1500 m
	Bjørn	Sterkt truet	November - mai	1500 m

Figur 3: Oversikt over registrerte arter med tilhørende rødlistekategori, utbredelse i tiltaksområdet, hekkesperiode og buffersone (Miljødirektoratet, 2016).

Anbefalinger i denne rapporten er basert på observasjoner registrert i Artskart og Rovbase, notat fra Miljødirektoratet som omhandler naturmangfold og planlegging av snøskutertrasser (Miljødirektoratet, 2016) samt innspill som er kommet inn. Det er viktig å ta med i betraktningen at artsregistreringer ikke gir et fullstendig bilde av artsutbredelsen. Det finnes en rekke tiltak som kan gjøres for å ta hensyn til naturmangfoldet, blant annet ved å tilpasse

kjøremønstre (redusere- og holde jevn hastighet og unngå stopp og aktivitet ved kjøring), begrense tidsrommet kjøring er tillat (sårbare områder), unngå løyper i enkelte områder og å opplyse brukerne av løypene om hvordan det skal tas hensyn. Det bør særlig utvises aktsomhet i forkant og underveis i hekke-/ ynglesesong (fra februar).

§ 11.*(kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)*

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12.*(miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)*

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Bolig og hytteområder

Da noe av hensikten med snøskuterløypene nettopp er å øke tilgjengeligheten til grender i kommunen, vil bebyggelsen i disse områdene naturlig nok berøres av løypene, visuelt og støymessig.

Landskap

Løypene er i noen grad lagt eksponert på høyder og åskammer, dette gjelder særlig strekningen over Tangen. Løypene vil ikke innebære terrenginngrep.

Kulturminner og kulturmiljøer

Kulturminner og kulturmiljø defineres i kulturminneloven § 2:

Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.

Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

Reglene om kulturminner og kulturmiljøer gjelder så langt de passer også for botaniske, zoologiske eller geologiske forekomster som det knytter seg kulturhistoriske verdier til.

Etter denne lov er det kulturhistorisk eller arkitektonisk verdifulle kulturminner og kulturmiljøer som kan vernes.

Ved vurdering av verneverdier kan det i tillegg legges vekt på viktige naturverdier knyttet til kulturminnene. Ingen må, uten at det er lovlig etter § 8, sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje iht.

kulturminneloven § 3. Som automatisk fredet kulturminne regnes alle spor etter menneskelig virksomhet fra før 1537 eller samiske kulturminner eldre enn 100 år iht. Kulturminneloven §

4. Det er ikke gjort befarings langs løypetraseene med tanke på registrering av kulturminner.

Datamaterialet for registrerte kulturminner er basert på karttjenester hentet fra

Riksantikvarens kartportal, og Kulturminnesøk. Det er ett registrert automatisk fredet kulturminne på hele den utredede snøskutertraseen, og den er nærmere beskrevet under løypetraseen for Lillerøåsen.

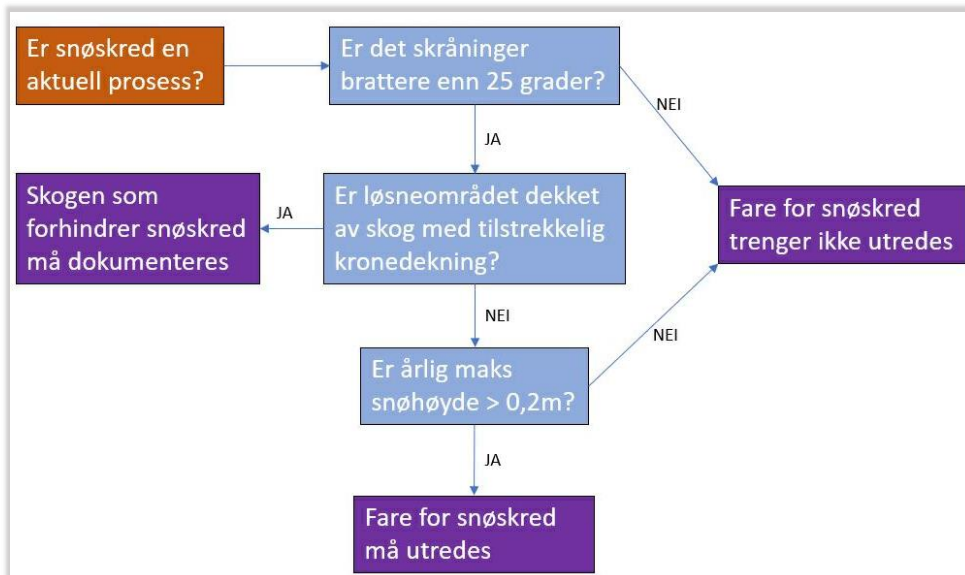
Sikkerhet for de som kjører og andre

Det er ikke spesifikke krav for vurdering av skredfare på snøskuterløyper. Men det er gjort en vurdering av skredutsatte områder langs traseene. Vurderingen tar utgangspunkt i NVE sin veileder TEK 17.

Hvordan utrede fare for snøskred?

Utredningsprosedyren består av fire steg – fra å vurdere om snøskred er en aktuell prosess i området til å avgjøre om sikkerhetskravene i TEK17 § 7-3 er oppfylt med tanke på denne typen skred, se Figur 5. Den omhandler alle vurderinger og tiltak som er spesifikke for snøskred, men det må også gjøres vurderinger som er generelle for alle typer skred.

Figur 5 - flytdiagram

Steg 1: Er snøskred aktuell prosess i området?

Steg 2: Vurdering av løsneområder og løsnesannsynlighet

Steg 3: Vurdering av utløp

Steg 4: Avgjøre om sikkerhetskravene i TEK17 er oppfylt

Hvordan vurderer du løsneområder og løsnesannsynlighet for snøskred?

Etter at du på overordnet nivå har avgjort om snøskred kan være en aktuell prosess i området, må du nå identifisere potensielle løsneområder, vurdere hva slags forhold som gjør at et skred kan forekomme her, og anslå sannsynligheten for dette.

Skog

Skog har ofte en forebyggende effekt mot utløsning av snøskred. Hvor stor denne effekten er, avhenger av treslag, størrelse på trestammene og kronedekning. Basert på PROALP-standarden, se Tabell 2, forslår NGI at verdiene for vernskog mot skred bør være minimum 50 prosent kronedekning i barskog og 80 prosent kronedekning for lauvskog. Trærne bør også være minimum fem meter høye – eller minst dobbelt så høye som den ekstreme (maksimale) snødybden. De bør også ha minimum diameter i brysthøyde (DBH) på 12 cm.

Tabell 2 – verdier for vernskog mht. skred

Parameter	Skogstype					
	Lauvskog		Blandet skog		Barskog	
	Kritisk	Ideal	Kritisk	Ideal	Kritisk	Ideal
Kronedekning (%)	<80	>80	<70	>70	<35	>50
Stammer per hektar	>450	>550	<280	>300	<190	>210
Bredde (m)	>5		>5	ingen	>10	<5
Vegetasjon bakkenivå (%)	>50	<35	>50	<50		
Terrenggradient (°)	>38		>42		>38	

Tabell 2: Ideelle og kritiske verdier for vernskog mot skred fra PROALP, basert på og oversatt fra Meyer-Grass og Schneebeili (2).

Tettheten av trær og effekten av dem må vurderes ved hjelp av de best tilgjengelige grunnlagsdataene du har. Det vil si dronebilder, data fra digital overflatemodell (DOM) eller en kombinasjon av disse. Vær oppmerksom på at hvis du bruker skogdata til å argumentere for redusert sannsynlighet for utløsning av snøskred, må du verifisere alle disse dataene.

En skjønnsmessig vurdering av skogens tetthet kan for øvrig også gjøres gjennom befaringsfotografi eller nylige ortofoto.

Trær hindrer ikke bare skred ved å fungere som anker. Tilstedeværelse av trær vil nemlig kunne endre snøegenskapene slik at sannsynligheten for utløsning av snøskred blir redusert. Mye av nedbøren som kommer som snø, legger seg først på greinene før de faller ned på bakken – men da som snøklumper, smelteomvandlet snø eller smeltevann. Dette vil blant annet kunne redusere sannsynligheten for en lagdeling i snødekket som kan gi flakskred.

Noen av snøskutertraseene krysser eller går langs vei. Noen løyper går også nær bebyggelse. Fartsgrense må reduseres på disse punktene.

Deler av løypene kan være vind- og værutsatt, så god merking er her en nødvendighet.

Ingen av vannene som løypene går over er regulerte. Utrygg is er alltid en faktor ved ferdsel på islagte vann. Dette gjelder selv om vassdraget ikke er regulert. Særlig er dette viktig med tanke på klimaendringer, som ser ut til å endre variasjoner i årstider og skaper et mildere og våtere klima. God merking ved kryssing av islagte vann er nødvendig.

Innspill

Det har kommet noen skriftlige innspill i forbindelse med varsel av oppstart. NVE har kommet med generelle innspill vedrørende vurdering av skredfare. Disse er søkt hensyntatt i konsekvensutredningen.

Haugen seter hytteutleie v/Øyvind Rismyhr, er veldig positiv til snøskuterløype til Lillerøåsen som de ser for seg kan bidra til økt utleie.

Engerdal kommune har også mottatt noen muntlige innspill ved varsel om oppstart av arbeidet med å revidere lokal forskrift om snøskuterløyper, som omfatter en forlengelse av løypenettet med ca. 25 km fra eksisterende løype i Hylleråsen til Rødalen.

Det framkommer at det er en viss lokal uenighet om trasevalg fram til Lillerøåsen, og at det i saken avklares framtidig trase for kjøring av utstyr etc. til hyttene i Lillerøåsen.

Forholdet mellom snøskuterløypeforskriften og dispensasjonskjøring til hyttene i Lillerøåsen er ikke belyst i konsekvensutredningen, men forutsettes vurdert i den videre prosessen.

Politiet har ingen ytterligere uttalelser til oppstartsmeldingen.

Statsforvalteren finner ikke forekomster som er til hinder for videre planlegging, men konkrete forslag til nye løyper må vise at registrerte forekomster blir ivaretatt.

Traseen vil kunne gi en positiv effekt for næringslivet i området. Økt tilgang til isfiskevann kan gi en økning i salg av fiskekort.

Vurdering av løypetraseene

Løype 15 Hylleråsen - Gammelsetra

Løypa tar av eksisterende løype (nr. 14) nord i Hylleråsen. Det er parkeringsmuligheter for bil i Hylleråsen og ved Gammelsetra. Følger traktor veg til oppi Basdalen. Basdalen sørover etter trase som følger gammel traktorveg til veien som går opp til Røfallene. Fra parkeringsplassen ved Røfallene opp Langskogåsen, til nederste parkeringa på Gammelsetra. Løypetraseen er ca. 6,5 km se kart, Figur 6.

Figur 6 – kart over løypetrase fra Hylleråsen til Gammelsetra (Åsgammelsætra)

Reindrift

Det er ikke tamreindrift i området og løypa vil derfor ikke komme i konflikt med reindrift. Det er heller ikke villrein i det aktuelle området.

Verneområder

Det er ikke eksisterende verneområder i det aktuelle området og snøskuterløypa berører derfor ingen verneområder. Det har kommet et innspill om mulig frivillig skogvern i Basdalen. Dette er i midlertid ikke realitetsbehandlet og satt i prosess. Det er derfor ikke til hinder for at snøskuterløype kan utredes og etableres i dag.

Støy

I Basdalen er det bratte bakker der behov for kraftig gasspådrag kan føre til høye støynivåer – som igjen kan føre til økt rekkevidde av støy. I tillegg kan topografien med bratte lier være med å forsterke støynivået.

Friluftsliv

Første del av traseen gjennom Basdalen berører nærturterreng. Vinterstid er ikke dette området mye brukt. Videre på vei oppover Basdalen mot Gammelsetra går traseen inn i et svært viktig friluftsområde, men det er først på Gammelsetra at skiløyper starter. Traseen i sin helhet vurderes til ikke å komme i konflikt med friluftslivet, med bakgrunn i at det er lite friluftslivsaktivitet i dette område vinterstid.

Naturmangfold

Basdalen er godt kartlagt i forhold til karplantearter. Løypa går i gjennom en naturtype med verdi C, Basdalen (kilde og kildebekk, BN00026886). Basdalsbekken er en del av et verna vassdrag, Trysilelva. Det er flere arter av nasjonal forvaltningsinteresse langs Basdalsbekken, men det vurderes at disse ikke vil påvirkes av motorferdsel på snødekt mark. Løypa passerer en nøkkelbiotop (Miljøregistrering i skog) med 50 meter. Siden denne MIS-figuren er knyttet til rik bakkevegetasjon og ligger høyere enn løypa, vil ikke denne bli påvirket.

Registrerte arter av særlig stor forvaltningsinteresse innenfor løypas influensområde er: Hønsehauk (nært truet). Hønsehauken er særlig sårbar i perioden under hekking. I notat fra Miljødirektoratet (Mdir) av 7. januar 2016, er det gitt veiledning mht. varsomhetssoner og periode for bl.a. rovfugl, som skal tas hensyn til ved planlegging av snøskuter trasser. For hønsehauk er sårbarhetsperioden oppgitt til februar – april med en varsomhetszone på 500 meter i radius. Løypa ligger innenfor denne radiusen, og vi vurderer derfor at løypa kan komme i konflikt med hønsehauk som sensitiv art. Eksisterende bilvei opp til Gammelsetra ligger også innenfor denne radiusen. Arten er særlig sårbar i perioden mars – august i høyereliggende strøk. Det anbefales tiltak for å hindre forstyrrelser i hekkingen. Det kan enten gjøres ved å endre plassering av trasé (vurdert til å bli vanskelig) eller ved at løypestrekningen gjennom Basdalen til Gammelsetra stenges fra mars. Det bør vurderes å innhente ny kunnskap om hekkelokalitet siden denne er over 20 år gammel. Hvis dette ikke gjøres, må hekkelokaliteten tas hensyn til som om den ligger der, med iverksetting av tiltak for å unngå skader eller ulemper ved blant annet å ha redusert fartsgrense, ikke legge inn rasting i Basdalen, stenging av løypa fra mars.

Det ble i juli 2022 foretatt en inventering av Basdalen ved biolog Leif Galten. Sammen med Tore Stengrundet ble det nedtegnet tre karplantelister tilsvarende tre sirkler med radius 500

meter om et sentralpunkt midt i dalbunnen. Det betyr at det i Basdalen i utgangspunktet er gjennomført omfattende biologiske registreringer som dekker størstedelen av dalen. Rapporten beskriver en rekke registreringer av rødlistede karplanter, og at Basdalen som ved mangfoldskartleggingen i 2005 ble verdivurdert til lokalt viktig, nå har økt status til svært viktig (høyeste nivå). Rapporten slår også fast at største trusselfaktor for både naturtyper og arter er hogst og grøfting. Den planlagte løypetraseen vil i stor grad følge gamle traktorveier og vurderes å ha lite/ingen påvirkning på vegetasjonsdekket i dette området.

Bolig og hytteområder

Støykartet viser at ingen boliger i Hylleråsen blir berørt av snøskuterløypene.

Ca. 20 hytter i hyttefeltet ved Gammelsetra blir berørt av snøskuterløypene.

Ingen av disse ligger innenfor minsteavstanden til boliger, hytter og annen støyfølsom bebyggelse som er satt til 60 meter. Miljødirektoratet anbefaler at løyper ikke fastsettes nærmere enn 60 meter, med mindre det foreligger spesielle forhold som tilsier at det er forsvarlig og ikke til ulempe for bolig- og hytteiere.

Landskap

Løypene er i liten grad lagt eksponert på høyder og åskammer. Løypene vil ikke kreve noen form for terrenginngrep.

Snøskuterløypene er i hovedsak lagt til eksisterende veitraseer, dette for å unngå større tiltak som blant annet hogging av trase.

Kulturminner og kulturmiljøer

Løypene kommer ikke i konflikt med registrerte kulturminner.

Sikkerhet

Bestandskartet for Basdalen bekrefter at området er skogbevokst med en tilfredsstillende bestokning. Det er bestander av furu hogstklasse 5A (gammelskog med tilfredsstillende tetthet), ispedd noen bestander med yngre skog (hogstklasse 2A og 3A). Dette er også bekreftet ved fysisk befaring i området. Det går traktorveier i området og kjentfolk kan bekrefte at det ikke er kjent at det har gått ras i området. (Dag Rønning, Per Olav Opgård 2023).

Basert på flytdiagram, tabell 2 og kjentmannsvurderinger anses det ikke å foreligge noen skredfare.

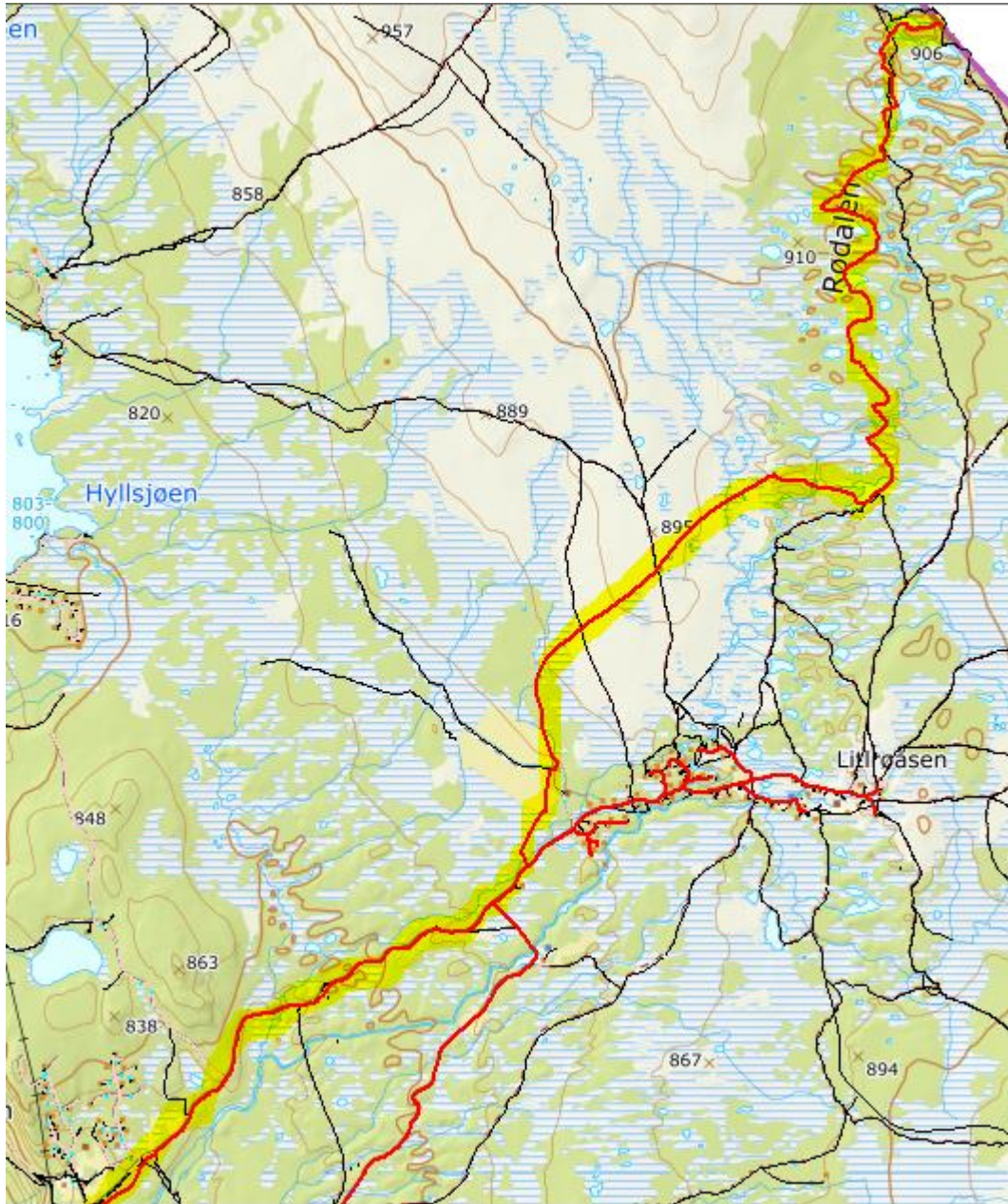
Vurderinger

Mulig hekkelokalitet for hønsehauk må sjekkes ut, eventuelt hensyntas. Sikkerhet i forhold til snøskred er vurdert ekstra og det er konkludert med at det er liten sannsynlighet for snøskred. Det er en vegkryssing der løypa krysser vegen til Gammelsetra. Denne må skiltes og merkes.

Løype 16 Gammelsetra – Rødalen - svenskegrensen

Fra parkeringa på Gammelsetra, følger traseen langs seterveien til den tar over Storkjølen, krysser skiløype og kanalen før den går videre over Tangen. Fra Tangen og ned til Stortjønna, videre innover Rødalen til fellesbua til Hylleråsen Sameieskog og videre til riksgrensen mot Sverige, se Figur 7. Det er parkeringsmuligheter for bil på Gammelsetra.

Figur 7 - kart

Figur 7: Viser trase fra Gammelsetra til Rødalen/riksgrensen til Sverige avmerket med rød linje med gul uthেving.

Reindrift

Det er ikke tamreindrift i området og løypa vil derfor ikke komme i konflikt med reindrift. Det er heller ikke villrein i det aktuelle området.

Verneområder

Det er ikke eksisterende verneområder i det aktuelle området og snøskuterløypa berører derfor ingen verneområder.

Støy

Vegen til Lillerøåsen fra Gammelsetra er ikke brøytet på vinteren. Det vil si at per i dag så utsteder kommunen et betydelig antall dispensasjoner til transport av utstyr til og fra hytter og setrer med snøskuter på denne veien. Det betyr at det allerede er en betydelig støybelastningen på denne strekningen. Støyproblematikken rundt setergrenda, menes å ha blitt betydelig redusert etter at løypeforslaget på sørsiden er forkastet til fordel for løype over Tangen.

I området fra Lillerøåsen og innover Rødalen er det pr i dag begrenset snøskutertrafikk. Det gis dispensasjoner etter søknad for de som eier fiskebuer i området.

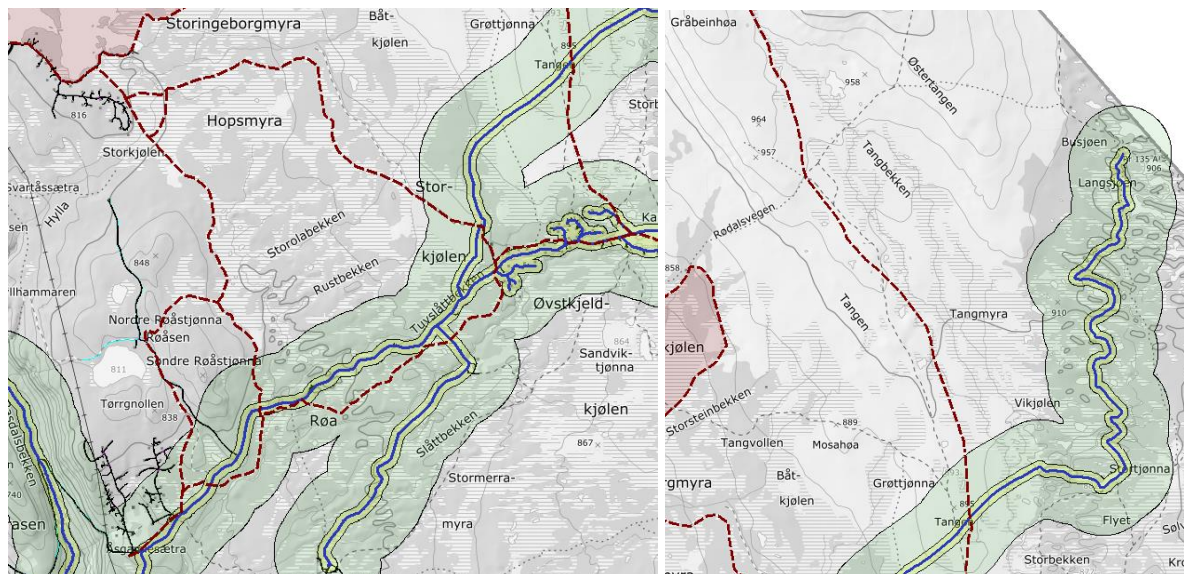
Konsekvensene for støy blir derfor satt til svært negativ. Ved en tilknytning til Sverige vil det etter all sannsynlighet medføre en større andel gjennomgangstrafikk med påfølgende økt støybelastning.

Friluftsliv

Det er et stort skiløypenett knyttet til område mellom Gammelsetra og Lillerøåsen. Området er verdsatt til svært viktig friluftsområde og er på vinterstid knyttet opp mot skiløyper. Det er i utredet løypetrase tatt høyde for konflikter som kan oppstå mellom blant annet mellomskiløyper og generelt friluftsliv. Blant annet er snøskuterløypetraseen flyttet over Storkjølen for å unngå parallellkjøring med skiløypa som følger veitraseen inn til Storkjølen. Løypene går for det meste på veitraseer som benyttes til motorferdsel andre tider av året.

Skiløypenettets utstrekning i dette området nødvendiggjør at snøskuterløypa må krysse skiløypa for å komme seg til Rødalen. Kryssingen vil skje på flere plasser: Langstranda (rett nord for Gammelsetra), Sjangelmyra, Storkjølen og Tangen. Kryssingen er søkt å legges mest mulig 90 grader på skiløype. Dette kommer fram av Figur 8 under.

Figur 8 - skiløypekart

Figur 8: Viser skiløyper vist med rød stiplet linje. Blå linje indikerer snøskutertrase.

Samtlige hytteeiere har dispensasjon for å kjøre snøskuter mellom Gammelsetra og sine hytter i Lillerøasen og Marikroken. Denne strekningen er et område hvor man må regne med å høre snøskuterlyd i varierende grad, og vurderes til å ha liten til middel negativ konsekvens.

I Rødalen har et fåtall grunneiere dispensasjon til å transportere bagasje og utstyr inn til private buer/hytter. I tillegg gis det dispensasjon til isfiske for personer med funksjonsnedsettelser med hjemmel i nasjonal forskrift § 5 første ledd bokstav b). Området mellom krysset til Lillerøasen og Rødalen bærer preg av lite tekniske inngrep og er lite utsatt for støy. Selv om det ikke er stort nett av skiløyper i dette området er det svært egnet for fjellskigåing. Terrenget er åpent frem til en kommer inn i Rødalen, der slipper løypa seg ned til ulike vann/tjern og støyen kan her i noe grad fanges opp av vegetasjon og terreng. Ut fra en samlet vurdering vil tiltaket få middels til stor negativ konsekvens for friluftsliv på denne delstrekningen. Det legges særlig vekt på at skutertraseen medfører støy i et fra før tilnærmet støyfritt område i Rødalen, og dersom det åpnes opp for at løypa skal gå videre fra Rødalen inn i Sverige, må det forventes at dette kan medføre ytterligere trafikk.

Fordelene med å kunne tilby skuterløyper er at det kan få flere til å dra ut og oppleve naturen, og det kan også gjøre det enklere å komme seg til steder som er vanskelige å nå til fots eller på ski. Løypa må påregnes å gi økt trafikk i området.

Tilrettelagt friluftsliv i form av serveringsmuligheter og overnatting er et potensiale som kan føre til tilleggsnæring og skape en større bruk av naturen og føre til et økt friluftsliv.

Naturmangfold

Løpeforslaget kommer ikke i konflikt med verneområder. Andre arter av særlig stor forvaltningsinteresse: Svartand (nær truet). Denne arten hekker i slutten av mai etter at snøen har gått. Det antas derfor ikke at snøskuterløypene vil ha noen større innvirkning på den.

Områdene rundt Lillerøåsen og Rødalen har et godt habitat for særlig Lirype, men også fjellrype.

På bakgrunn av habitat og leveområde for lirype og fjellrype så vurderes påvirkningen av skuterløype som høy. Hvordan skuterkjøring i utstrakt grad over tid vil påvirke eksempelvis denne arten er usikkert, men snøskuterkjøring medfører en betydelig innvirkning på de økologiske vinterøkosystemene. Dette kan ha en skadelig effekt på dyrelivet og skape en negativ spiral, der én uheldig påvirkning fører til neste. Snøskuterkjøring kan skape mye støy og aktivitet som kan påvirke dyrene og deres leveområder på en uheldig måte. Dette kan øke dyrenes stressnivå og energiforbruk og endre hvordan de bruker habitatet sitt. Dette kan føre til at dyrene unngår områder med mye snøskutertrafikk/ trekker ut av områdene for å overleve vinteren. Dyr som lever i kaldt vinterklima har utviklet en måte å overleve på med lite og næringsfattig mat ved å lagre store fettreserver og redusere aktivitetsnivået. Økt menneskelige forstyrrelser gjennom vinteren kan forstyrre dette mønsteret og redusere energien de bruker på å skaffe nødvendig mat. Dette kan igjen påvirke deres evne til å reprodusere seg. Fugler er spesielt sårbare for støy fordi de bruker lyder i kommunikasjonen sin. Økt aktivitet av snøskutertrafikk på en bestemt løype over lengre tid, kan skape problemer for dyrelivet i området. Det kan skape en barriere som hindrer dyr i å bevege seg fritt mellom forskjellige områder, og det kan også dele opp habitatet og populasjonene.

Elvenettet i Rødalen er en del av et verna vassdrag, Femund-/Trysilvassdraget. Deler av traseen går langsmed dette elvenettet og snøskutereksos kan være skadelig for miljøet på flere måter. Gjennom snøskuterløyper blir drivstoff og oljer transportert, og det er en viss fare for mindre søl og lekkasjer. Snøskutereksos slipper ut stoffer som kan samle seg i snøen og påvirke vannet når snøen smelter. Eksosen fra bensinmotorer inneholder også giftstoffer som kan påvirke luftkvaliteten og endre snøen. Det stilles stadig strengere krav til utslipp fra snøskutere som tilsier at utslippene blir redusert. Den dagen det brukes el-snøskutere, vil direkteutslipp av eksos ikke forekomme.

I områder med konsentrert snøskuterkjøring kan vegetasjonsdekket blir utsatt for erosjon. Snø i løypene pakkes sammen og kan på slik måte beskytte vegetasjon, men kan også føre til langsommere snøsmelting i løypetraseene om våren, som igjen kan gi dårligere vegetasjonsvekst over tid.

Bolig og hytteområder

Løypetraseen er lagt rundt og på nordsida av Lillerøåsen for å redusere støybelastningen i hytte/seterområdet. En tilførselsløype inn til hyttene/setrene vil likevel gi noe støybelastning i hyttefeltet, en belastning som er der allerede i dag grunnet dispensasjonskjøring inn til hyttene.

Landskap

Løypene er i liten grad lagt eksponert på høyder og åskammer, men er i løypetrase 16 lagt over Tangen som er et fjellområde med liten vegetasjon. Det vil også være litt eksponering

ved kryssing av myrkjøler og ved kjøring på islagte vann. Løypene vil ikke kreve noen form for terrenginngrep.

Kulturminner og kulturmiljøer

Det er ikke registrerte kulturminner i nærheten av den foreslåtte løypetraseen.

Sikkerhet

Ingen av vannene som løypene går over er regulerte. Utrygg is er alltid en faktor ved ferdsel på islagte vann. Dette gjelder selv om vassdraget ikke er regulert. Særlig er dette viktig med tanke på klimaendringer, som ser ut til å endre variasjoner i årstider og skaper et mildere og våtere klima. God merking ved kryssing av islagte vann er nødvendig.

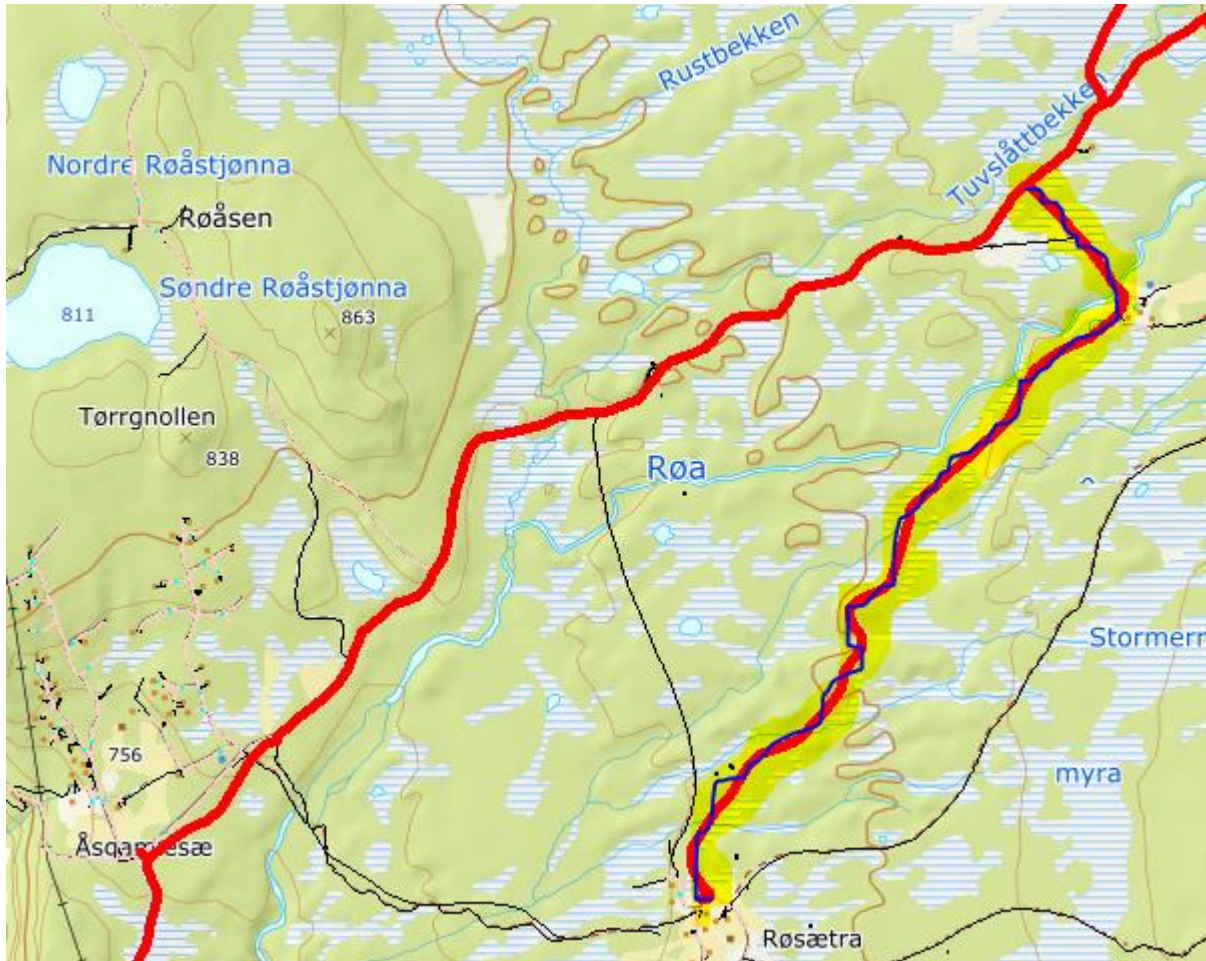
Vurderinger

Rødalen er en god rypelokalitet. Hvordan økt snøskutertrafikk over tid vil påvirke rypebestanden i området er uvisst, Belastningen for friluftsliv særlig i forhold til støy beregnes som svært negativ. Det åpnes for økt motorisert ferdsel i et område som er relativt lite belastet med dette pr i dag. En tiknytning til snøskuterløypene i Sverige vil etter all sannsynlighet føre til økt gjennomfartstrafikk og dermed mer støybelastning.

Avstikker 16 a: Røsetra

Løype fra løype 16, går via Marikroken og til Røsetra, se Figur 9, og følger setervegen. Det er parkeringsmuligheter for bil på Røsetra.

Figur 9 - kart

Figur 9: Viser trase til Røsetra fra løype nr. 16 via Marikroken, avmerket med gul utheving med rød og blå linje.

Reindrift

Det er ikke tamreindrift i området og løypa vil derfor ikke komme i konflikt med reindrift. Det er heller ikke villrein i det aktuelle området.

Verneområder

Det er ikke eksisterende verneområder i det aktuelle området og snøskuterløypa berører derfor ingen verneområder.

Støy

Marikroken og Røsetra. De fleste som har hytte på Marikroken kjører pr i dag fra Røsetra. Det er derfor noe støybelastning der også pr i dag. Det er et fåtall av hytteeierne i Lillerøåsen som kjører fra Røsetra.

Friluftsliv

Mest tilrettelegging finner en i nærheten av etablerte hyttefelt. Foreslåtte snøskuterløyper til Røsetra er foreslått å gå parallellt med eksisterende skiløype på veitrase.

Det er allerede i dag eksisterende samkjøring mellom skiløyper og snøskutertransport på denne strekningen.

Naturmangfold

Konsekvensen for naturmangfold i forbindelse med anleggelse av snøskuterløyper er i all hovedsak knyttet til effekter av støy- og forstyrrelser på økologiske funksjonsområder for arter. Den planlagte traseen vil gå etter seterveg og vurderes til ikke å påvirke vegetasjonen i området.

Bolig og hytteområder

En tilførselsløype inn til hyttene/setrene vil likevel gi noe støybelastning, En belastning som er der allerede i dag grunnet dispensasjonskjøring.

Landskap

Løypa følger setervegen og skiløype fra Røsetra til løype 16.

Løypa er i liten grad lagt eksponert på høyder og åskammer

Kulturminner og kulturmiljøer

Det er ikke registrerte kulturminner i nærheten av den foreslåtte løypetraseen.

Sikkerhet

Løypa krysser ikke islagt vann, er lagt på sommerbilveg og vurderes ikke utgjøre noen fare for sikkerhet.

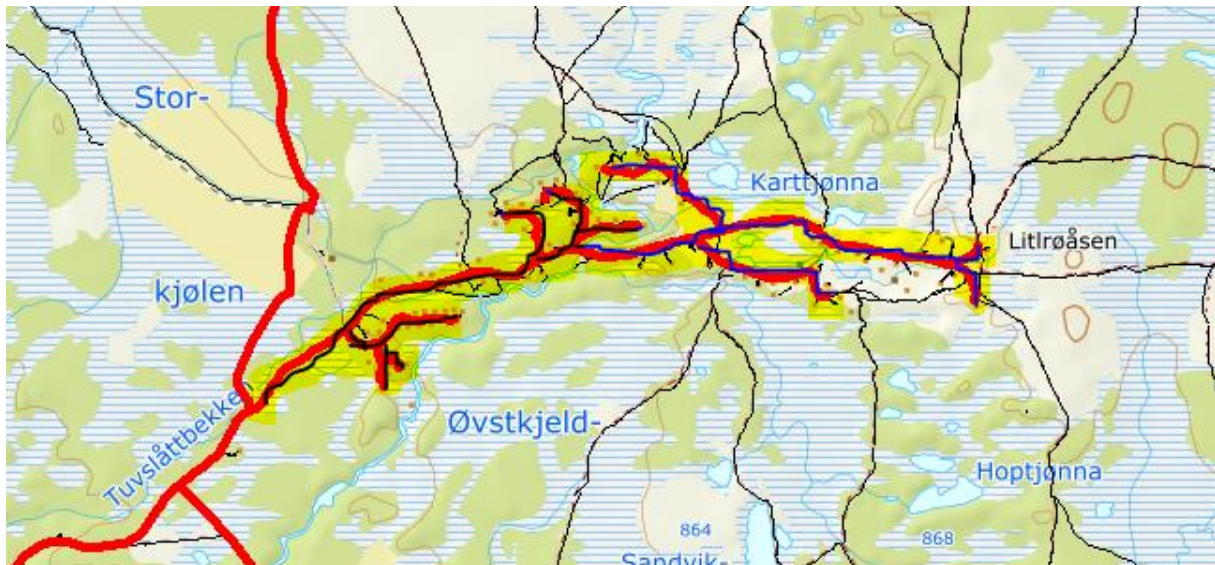
Vurderinger

Skuterløypa følger eksisterende vei og vurderes å ha ingen til liten negativ konsekvens.

Avstikker 16 b: Lillerøåsen

Fra løype 16 inn til Lillerøåsen, se Figur 10, som følger setervegen til Lillerøåsen.

Figur 10 - kart

Figur 10: Viser trase til Lillerøåsen fra løype nr. 16 avmerket med gul utheving med rød og blå linje.

Reindrift

Det er ikke tamreindrift i området og løypa vil derfor ikke komme i konflikt med reindrift. Det er heller ikke villrein i det aktuelle området.

Verneområder

Det er ikke eksisterende verneområder i det aktuelle området og snøskuterløypa berører derfor ingen verneområder.

Støy

For område Lillerøåsen er det i dag et betydelig antall skuterløyper knyttet til seter- og hytteområde. Det innebærer at det er lovlig kjøring i områdene i dag, og at det er et område hvor man kan regne med å høre scooterlyd i varierende grad. Siden Lillerøåsen er et endepunkt unngår man gjennomgangstrafikk. Det utarbeidede støykartet viser påvirkningsområde for støy langs planlagte trase.

Friluftsliv

I og med at traseen går etter eksisterende vei og inn i seterområdet vurderes den å ha liten påvirkning for friluftslivet.

Naturmangfold

I og med at traseen går etter eksisterende vei og inn i seterområdet vurderes den å ha liten påvirkning for friluftslivet.

Bolig og hytteområder

Løypetraseen videre inn i Rødalen er lagt rundt og på nordsida av Lillerøåsen for å redusere støybelastningen i hytte/seterområdet. En tilførselsløype inn til hyttene/setrene vil likevel gi noe økt støybelastning i hyttefeltet, en belastning som er der allerede i dag grunnet dispensasjonskjøring inn til hyttene.

Landskap

Løypa følger seterveg og eksisterende løype inn til Lillerøåsen og har ingen innvirkning på landskap.

Kulturminner og kulturmiljøer

Det er ett registrert automatisk fredet kulturminne nord for Stornesvegen i utkanten av Lillerøåsen hytteområde. Løypa må legges utenfor kulturminnet med et bufferområdet på 5 meter. Ut over dette er det ikke registrerte kulturminner i nærheten av den foreslåtte løypetraseen.

Sikkerhet

Løypa krysser ikke islagt vann, er lagt på sommerbilveg og vurderes ikke utgjøre noen fare for sikkerhet.

Vurderinger

Løypa følger seterveg og eksisterende løype inn til Lillerøåsen og har ingen innvirkning på landskap. Omlegging av løypetrase videre inn i Rødalen minsker støybelastningen i Lillerøåsen, men det kan forventet noe mer trafikk inn til seter/hyttefeltet.

Samlet vurdering

Utvidelse av snøskuterløypene vil både ha positive og negative konsekvenser for de som skal benytte friluftsområder knyttet til område Hylleråsen – Rødalen. Det er i utredningen lagt vekt på aktiviteter som utføres på vinterstid og som er aktuelle for området der traseen er planlagt. Langrenn og til dels isfiske er viktige aktiviteter i området. De nye planlagte løypene kan øke tilgjengeligheten til viktige friluftsområder, samtidig som det vil gi økt støy og forstyrrelser. Store deler av planlagt trasé ligger i områder som er registrert som svært viktig friluftsområde og ved å legge traseen hit tar Engerdal kommune «hull på» nok et området av høy verdi for friluftslivet. For å unngå konflikter vil det være hensiktsmessig at skutertraseene legges med god avstand fra hytte og skiløypene. Ved krysninger må fartsreducerende tiltak utarbeides og informerende skilt utplasseres så fører av snøskuter blir informert i god tid før krysning av skiløyper og fartsreducerende tiltak på utarbeides for å forstyrre hytter i minst mulig grad.

Engerdal kommune begynner å få et stort nett av snøskuterløyper som binder grender i kommunen sammen. Foreslåtte løype vil i stor grad berøre hyttebebyggelsen på Gammelsetra, Lilleråsen. Med en mulig ny grenseovergang til Sverige gjennom Rødalen, vil tiltaket ut fra en samlet vurdering få store negativ konsekvenser for friluftslivet.

Konsekvensen for naturmangfold i forbindelse med anleggelse av snøskuterløyper er i all hovedsak knyttet til effekter av støy- og forstyrrelser på økologiske funksjonsområder for arter. Planlagte skuterløyper innover Rødalen vurderes å bidra til en økt samlet belastning på de berørte områdene, som igjen kan bidra til å redusere området funksjon for arealkrevende arter som er sensitive for menneskelig aktivitet og forstyrrelser i sine leveområder. Tiltaket innebærer ingen fysiske arealinngrep, og konsekvensene for naturtyper og vegetasjon vil ut fra dagens tilgjengelig kunnskap være ubetydelige.

Det er allerede skutertrafikk i de aktuelle områdene Gammelsetra, Lilleråsen og delvis Røsetra og Rødalen, gjennom løyper til skuterkjøring til hytter/buer, hvorav et betydelig antallet løyper i området knyttet til Lilleråsen. Utfordringen med løype 16 til Rødalen er nærheten til Sverige som har snøskuterløyper og friområder for snøskuterkjøring, og hvordan denne trafikken vil påvirke området.

En effekt av tilrettelegging av skuterløyper vil opplagt være økt skutertrafikk i området, men også endret bruk av nærområdene til traseene i forbindelse med rekreasjon og aktiviteter med utgangspunkt i snøskuteren. Dette kan for eksempel være isfiske, hundspannkjøring, kiting mv. Dette vil kunne påvirke identiteten til området som «inngrepsfri» utmark. Trafikken i løypene vil sannsynligvis bli størst utover vinteren med økte dagtemperaturer. Slutten av vinteren er den mest sårbare tiden for vilt som har overvintret og overlevd vinteren. Opplagsnæring er brukt opp, og det er lite næring å hente ute.

Vurderingene som er gjort i foregående kapitler er illustrert ved bruk av en tilpasset skala som ofte brukes ved konsekvensutredninger. Da vurderingene kommunen plikter å gjøre ved fastsettelse av snøskuterløyper først og fremst fokuserer på ulemper ved løypene er skalaen tilpasset. I Tabell 3 under er stor potensiell negativ påvirkning vist med rød, middels potensiell negativ påvirkning vist med oransje, liten/ingen påvirkning vist med gul, mens positiv potensiell påvirkning er vist med grønn.

Tabell 3 - samlet vurdering av traseens innvirkning på ulike hensyn

Tema	Påvirkning
Reindrift (1)	Ingen
Verneområder (2)	Ingen
Friluftsliv (3)	Stor negativ
Støy (4)	Middels negativ
Naturmangfold (5)	Middels negativ
Bolig- og hytteområder (6)	Lite/ingen
Landskap (7)	Lite/ingen
Kulturminner og kulturmiljø (8)	Lite/ingen
Sikkerhet (9)	Lite/ingen
Næringsliv (10)	Potensiell positiv

Tabell 3: Farge rød: stor potensiell negativ påvirkning, oransje: middels potensiell negativ påvirkning, gul: lite/ingen påvirkning og grønn: potensiell positiv påvirkning.

- (1): Ingen påvirkning
- (2): Ingen påvirkning
- (3): Økt belastning
- (4): Økt snøskutertrafikk vil medføre økt støyproblematikk. Dette vurderes å bli ekstra belastende i Rødalen
- (5): Økt belastning
- (6): Vil medføre noe økt støybelastning
- (7): Liten/ingen påvirkning
- (8): Ingen påvirkning
- (9): Her er særlig mulig snøskredproblematikk i Basdalen vurdert, men konkludert med liten/ingen negativ konsekvens
- (10): Vurdert til potensiell positiv for næringsliv med bakgrunn i økte muligheter for bedrifter som driver med hytteutleie

Som det ble varslet ved oppstart av revidering av lokal forskrift, så er hensikten med denne utvidelsen av den lokale forskriften å legge bedre til rette for vinterturisme i området og å redusere antall dispensasjonssøknader.

Engerdal kommune har prøvd å finne en løype som kan være gjennomførbar med utgangspunkt i alle de ulike faktorene som vi er pålagt å belyse i denne sammenheng. I tillegg har vi valgt å ta ekstra vurderinger i forhold til de lokale forholdene, deriblant den allerede

omfattende dispensasjonstillatelsene som finnes i dette området. Engerdal kommune bruker mye administrativ ressurs på slike behandlinger, og mener at det er naturlig å innlemme dette i konsekvensutredningen som gjelder for dette området.

Kilder

Artskart, <https://artskart.artsdatabanken.no>

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag,
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1988-05-15-356>

Motorferdselloven, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1977-06-10-82>

Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder i kommunen, 2018.

Miljøverndepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» T-1442/2016.

Støyveileder utgitt av miljøverndirektoratet 10.01.2018.

Eide, Hagen, Gundersen, Vistad, Fangel, Erikstad, Strand, Blumentrath 2015
Sårbarhetsvurdering i verneområder,. Utvikling av metodikk for å vurdere sårbarhet for vegetasjon og dyreliv knyttet til ferdsel i verneområder i fjellet – NINA rapport 1191.

NVE veileder TEK17 skredfare.

Meyer-Grass og Schneebeili – ideelle og kritiske verdier for vernskog mot skerd fra PROALP

Engerdal kommuneskoger, bestandskart Basdalen.

Samtale med lokale kjentmenn, Dag Rønning og Per Olav Opgård vinteren 2023.